

Božić - najradosniji pravoslavni praznik Dan rađanja Života, mirenja i praćtan

06/01/2014 23:45 by Administrator

SARAJEVO - Božić je najradosniji pravoslavni trodnevni praznik, a ako računamo i Badnji dan, kojim se završava zimski post, onda je to četvorodnevna svetkovina okrenuta prvenstveno domu i porodici. Pripreme za Božić počinju četrdeset ...

... dana prije, kada počinje božićni post, tokom kojeg se pročišćava duh i tijelo.

Centralna proslava u srpskoj narodnoj tradiciji počinje 5. januara, na Tucindan, kada se po selima sreću peščenica i prazniča na trpeza.

Tradicija i običaji

Srpski narod danas slavi Božić uz badnjak, slamu, kvocanje, črtvanjem praseto ili jagnjeta, pesnicu, pohoćenjem izvora i bunara, polaznikom ili položajnikom i drugim mnogobrojnim običajima.

Božić se praznuje kao uspomena na dan rođenja Isusa Hrista, sina Božijeg, spasitelja svijeta. To je praznik rađanja novog Života, praznik djece i djetinjstva, roditeljstva, očinstva i materinstva. Kod Srba je ovaj praznik ukrašen najljepšim vjerskim običajima i obredima.

Svi običaji imaju jedan osnovni smisao, umoliti Boga da sačuva i uveća porodicu i imanje domaćina. Na Božić se izgovara kratka zdravica: "Daj, Bože, zdravlja i veselja u ovom domu, neka nam se rađaju zdrava dječica, neka nam rađa i lozica, neka nam se uvećava imovina u polju, toru i oboru".

Narod se tokom praznika, od Nikoljdana do Savindana, veseli i raduje, u kućama i porodicama vlada prijatno duhovno raspoloženje, ljudi se mire, praćtaju jedni drugima uvrede.

Kao jedan od najljepših božićnih običaja je mirboženje s tešćnjom da se održi mir, spriječi omraza i prekine zavada među ljudima.

Tako se pri susretu ljudi pozdravljaju sa: "Mir božiji, Hristos se rodi!". Pri tome se ljudi rukuju i ljube.

Badnji dan

Badnji dan je posljednji dan pred Božić i obilježava se 6. januara. Ujutro rano, već u zoru, pucanjem iz pušaka i prangija objavljuje se polazak u čijumu po badnjak. Čim svane, loži se vatra i pristavlja se uz nju peščenica.

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

...ene u kući mijese bo...ne kola, torte, pripremaju trpezu za Bo...i. Tog dana rano ujutro doma...in odlazi da isije... badnjak, naj...e hrastovo drvo, da bi ga te ve...eri unio u kući i time ozna...io po...etak bo...nih praznika. Kada izabere odgovaraju...e drvo, doma...in se okrene istoku, tri puta se prekrsti, pomene Boga, svoju slavu i sutrašnji praznik, uzima sjekiru u ruke i sije... badnjak. Po narodnom verovanju, badnjak se mora posje...i sa tri sna...na udarca.

Na Badnji dan se posti. Uglavnom se jede riba, pasulj prebranac, suvo vo...e, Åiljive, smokve, kajsije i pe...e hljeb koji ...e biti na stolu sve do Bogojavljenja. Tog dana se ništa ne iznosi iz kući. Kad se badnjak donese kući, uspravi se uz kuću pored ulaznih vrata, gde stoji do uve...e.

Badnje ve...

Badnje ve...e prakti...no spaja Badnji dan i Bo...i. Uve...e, kada padne mrak doma...in sa sinovima unosi u kuću pe...enicu, badnjak i slamu.

Badnjak simboli...ki predstavlja ono drvo koje su pastiri donijeli i koje je pravedni Josif zalo...io u hladnoj pe...ini kada se Hristos rodio. Badnjak nagovještava i drvo Krsta Hristovog.

Badnjak se stavlja na ognjište ili pe...e, a slama se prostire po podu, uz kvocanje i pijukanje, a naj...e djeca oponašaju ...ivotinje. Doma...ica u slamu pod stolom, gdje se ve...era, stavlja razne slatkiše, sitne poklone i igra...kice, koje djeca tra...e i piju...u kao pili...i.

Pe...enica se nosi na ra...nju, obi...no dvojica nose izme...u sebe i jedan od njih prvo stupa desnom nogom preko praga i pozdravlja doma...icu i ...ensku djecu rije...ima â€žDobro ve...e, sre...no Badnje ve...e! Doma...ica posipa pe...enicu i doma...ina sa zobi i pšenicom, odgovaraju...i â€žDobro ve...e! ...estiti vi i vaša pe...enica!.

Kada se unesu pe...enica, badnjak i slama, uku...ani se svi zajedno pomole Bogu, prošitaju molitve koje znaju, ...estitaju jedni drugima praznik i Badnje ve...e i sjedaju za trpezu. Ve...era je posna, obi...no se priprema prebranac, svje...a ili sušjena riba i druga posna jela.

Bo...i

Prvi dan Bo...ia je dan radosti ra...anja, obnavljanja ...ivota. Bo...i je praznik cijele porodice i zato se o...ekuje da ona tokom prazni...nih dana bude na okupu.

Bo...i, 7. januar, po...inje unošenjem nena...ete vode, do...ekivanjem polaznika - polo...ajnika. To je prva osoba koja ulazi u kuću na Bo...i. Polo...ajnik gran...icom badnjaka yara vatru govore...i â€žKoliko varnica, toliko zdravlja, koliko varnica, toliko sre...e i veselja, koliko varnica, toliko parica! nabrajaju...i sve ...ega misli da u doma...inovoj kući treba da se umno...i, a obavezno završavaju...i govor rije...ima â€žAmin, bo...e, daj! Na odlasku se polo...ajnik daruje ...arapama ili peškirom, jabukom ili kola...em koji je ispe...en zajedno sa ...esnicom.

Na Bo...i ujutru zvone sva zvona na pravoslavnim hramovima i puca se iz puškica i prangija. Doma...in i svi uku...ani obla...e najsve...anije odijelo i odlaze u crkvu na jutrenje i bo...inu liturgiju gdje se pri...uju i zatim kod kuće imaju prvi mrsni doru...ak.

Kada svi stanu za sto doma...in zapali svijeću, uzima kadionicu, okadi ikone, kandilo i sve prisutne, pa preda nekom mla...em da kadi cijelu kuću. ...ita se â€žO...e na šâ€œ naglas i zatim se lomi ...esnica.

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

Dug je spisak narodnih običaja koji krase bošnjačke praznike, od lomljenja pogače pa do igara koje simuliraju tobožnje vijanje Bošnjaka.

Ljudi se pozdravljaju riječima "Hristos se rodio" i otpozdravljaju "Vaistinu se rodi".

Drugi dan Bošnjaka se provodi u svećanom, tihom domaćinstvu raspoloženju i posjećuju se najbliži prijatelji i rodbina, a u crkvama služi liturgija zahvalnosti Bogorodici.

Treći dan Bošnjaka je Stevanjdan ili Sveti Stefan, koji je prva krsna slava po Bošnjaku i u novoj godini. Ovaj dan je dan općteg mirenja i praćenja i tada se iznose slama i ostaci badnjaka iz kuće.

Zatvorena kompozicija praznovanja za mnoge Srbe se ipak ne dobija Stevanjdanom već "malim Bošnjakom", kako se naziva Srpska nova godina, 14. januara.

Rad na Bošnjaku

Dobro je na Bošnjaku, poslije ručka, otpočeti svaki rad. Tada školska djeca uče da pletu, muški projaču konje, započnu se kakav posao da bi ljudi cijele godine bili vrijedni i da im poslovi idu od ruke.

Proslava u gradskim sredinama

Proslavljanje Bošnjaka danas, u izmijenjenim uslovima života, naročito u urbanim sredinama, gdje nema ni vatre, ni ognjišta, štume, drveća i gdje je nemoguće na visoke spratove podizati veliko drvo i slamu, ima modificovanu formu.

Umjesto velikog drveta uzima se manja hrastova grančica i manja količina slame. Sve se to, zajedno sa pečenicom, uči Bošnjaka unosi u kuću i stavlja ispod slavske ikone na istoćnom zidu stana ili kuće. Zapali se svijeća i kandilo, što simboliše vatru i ognjište. Kuća se okadi tamjanom, izgovore se molitve koje se znaju ili se pročitaju iz molitvenika, i to već se provodi u prijatnoj porodičnoj atmosferi.

Izvor vijesti: (Vijesti.ba/Glas Srpske)